

vpada. Gibanje je vendar tû zeló živahno, ker je trgovina obširna.

Proti temu mestu je zdaj nagle hoje na poti četa generala Filipoviča. Ko je prestopila 29. julija Savo, je skušal Turški poveljnik izročiti nek protest, ki je prihajal boje od Turške vlade. Ta namreč še zdaj noče popolnoma privoliti zasedbi in stavlja pogoje; tudi je skoro gotovo, da podpihuje mohamedance na upor z orožjem. Dokaz temu je najjasnejši to, da je v Sarajevem nastal punt, zaneten po nekem turškem razbojniku z imenom Hadži Loja. Puntarji so izgnali vse gosposke, tudi Avstrijski konzul Vasić je pobegnil, in zdaj divjá druhal posebno proti drugovercem; sploh je zdaj tam vlada brez vlade, popolna revolucija. Zato je pa oddelek generala Filipoviča dobil povelje, hiteti kolikor se dá, da pride v to mesto.

A ne samo tu, po vseh krajih se napravljajo mohamedanci z orožjem na upor. Pri Maglji in v Žepčih, malih mestih ob cesti proti Sarajevu, so napadli naše sprednje straže in ubili okoli 70 huzarjev. To kaže, da pot do Sarajeva ne bo gladka in mirna. Enaka poročila so od drugih krajev, tudi četa, ki se pomika proti Mostaru, je imela že boj z ustajniki. Kakor v Sarajevu, je punt tudi v Mostaru. To mesto je glavno mesto Hercegovine, ima okoli 22.000 prebivalcev, med katerim je le blizo 5000 starovercev in 1000 katoličanov, vsi drugi so mohamedanci. Te so Lojevi rovarji nahujskali proti Avstrijski armadi, podpira jih brez dvoma sama Turška vlada v Carigradu, da bi pozneje mógla reči, da se okupaciji ne upira le samo ona, ampak tudi prebivalstvo. Dobrovoljni razglas našega vojnega poveljništva do Bošnjakov je torajle pri kristjanih padel na rodovitna tla, pri mohamedancih pa na trdo skalo. Zato bo treba s temi drugače ravnati in po zadnjih krvavih bojih se sliši, da bo res vojno poveljstvo izdalo vse drug oglas.

Vsega tega bi ne bilo treba, če bi bil Andrassy zasedel Bosno o pravem času, ko mu jo je ponujala Rusija.

Vsemu temu nasproti pa trdi „Obzor“, da v Mostaru ni nobenega upora in da je naša armada že 5. dne t. m. zvečer zasedla to mesto — po prebivalcih slovesno sprejeta. Kjer je kak upor, ni proti Avstrijski armadi, ampak proti Turški vladi. Pri teh poročilih, ki so drug drugemu navskriž, pač že težko čaka vsak zanesljivih novic, zlasti mi Slovenci, ker imamo doli svoje drage.

Mnogovrstne novice.

* *Vročina v Ameriki* je v nekaterih krajih, posebno v dolini reke Missisipi-a in v severno-zapadnih državah, poslednji čas tako strašna, da je v St. Louisu zbolelo 1500 oseb, od katerih jih je umrlo 150; ljudje so morali vsa dela, tudi javne službe opustiti po dnevi in jih preložiti na noči. V mnogih krajih južnega Missourija in Kansas-a so vsa poljska dela opravljali le pri mesečni svetlobi. Fahrenheitov gorkomer je kazal 101 do 110 stopinj gorkote v senci. Skoro isto taka vročina je bila v Kanadi in južni Virginiji.

* *Vojni stroški Rusije* v vojski s Turčijo so znesli 988 milijonov rubljev. Te stroške sta imela dokazati 2 uradnika Ruskega finančnega ministerstva, ki sta prišla tudi v konferenco Berolinsko zato, da bi dala potrebna razjasnila o tem, koliko odškodovanja more za vojne stroške Rusija zahtevati od Turčije.

Naši dopisi.

Iz Rusije 27. junija. — 7. — Rezultati Berolinskega kongresa so že davno vsem znani. Čitateljem „Novic“ bo gotovo zanimivo slišati, kako Rusko časopisje sodi o delu „Evropejskih mirotvorcev“.

V Berolinu in v Londonu so hiteli brž drugi dan po podpisu traktata natisniti ves ta „instrument“. 19. julija, ko smo v Rusiji prejeli dotične Berolinske in Londonske časopise, so Moskovske „Vedomosti“ prinesle sledeči kratki članek o dotični temi: „Londonsko in Berolinsko časopisje si ni moglo kaj, da ne bi bilo pospešilo razglasiti tekst traktata, predno so ga vladarji potrdili. Mi smo ga ponatisnili v včerajšnjem listu. Nam se zdi od več, tolmačiti ga. Čemu klati mrtvo telo? Nikdo ne veruje v stanovitnost tega miru. Naši nasprotniki obhajajo veliko zmago. Angleški ministri se vračajo s kongresa kakor triumfatorji in pijani od svoje zmage so zábili vsako spodobnost. Govor Dizraelijev v parlamentu, katerega smo danes prejeli po telegrafu, se slabo veže z govori Pruskega naslediča princa in kancelarja Nemškega cesarstva, s katerimi sta domov odpustila delegate kongresa. Ona dva oba sta nam velela veseliti se, a Londonski triumfator pojasnuje, česa naj se veselimo. „Anglija je — pripoveduje Dizraeli — Rusiji zakričala: stoj! ter je rešila neodvisnost Evrope, zagrabivši v svoje roke Kiper in Turškega sultana na korist drugih držav po bregu sredozemskega morja in posebno Francije. Prečudni cinizem! Mi tedaj naj se radujemo zmage, katero slavijo nad našo očetnjavo naši zlobni vrage? Mi naj se vspokojimo na tem in naj bomo dovoljni s tem, v čemur nam vraždebni interesi vidijo svojo veliko in polno zmago? Smemo povedati resnico? Mi smo preverjeni, da delo še dolgo ni končano in da radost naših nasprotnikov je prezgodna; mi celó mislimo, da iz vseh diplomatov edinemu Beaconsfieldu se bo Rusija imela za kaj zahvaliti.“

Tako so Moskovske „Vedomosti“ pisale ravno pred tednom in od tega časa niso prinesle ne enega članka več naravnost na tîmo Berolinskega traktata, pač pa vsak dan ostro kritikujejo in neusmiljeno šibajo goljufijo in fanfara Londonških farizejev. Da se razglajajo nekatere priprave, postaviti armade Ruske na mirno stanje, zavoljo tega še nikdo ne verjame, da bo res mir. Berolinski traktat vladarji morda bodo potrdili; al zavoljo tega položaj narodov še ni bolji. Ta traktat ne samo ni razmotal vzhodnega prašanja, ampak še bolj zamotal ga je: razmere držav so bolj nejasne, narodi bolj razdraženi, strasti bolj vzbujene, kakor do Berolinskega kongresa. Berolinski traktat, če bo prav potrjen, ne bo imel dolgo veljave, zakaj on je prekanjena goljufija, katera je zdaj morala vsem odpreti oči ne izvzemši pomagavca Andrassyja. Grecijo, katero je Anglija grdo ogoljufala, bo težko vspokojiti; Italijo je tudi Angleško farizejstvo razjarilo; Francija se kuja, kakor otrok, ki mu nekaj ni prav; sama Avstrija, ki je bila Angležem na pomoč, je neusmiljeno zapeljana. In če se prav na dve ali tri leta mir ohrani, kakošno korist bo Avstrija imela od Jugoslovanskih žuljev in od železnic v Solún in v Carigrad? Kakor je v prejšnji dîbi Avstrija sebi in tudi slovanstvu na lastno škodo pomagala odpreti Donavo Angleški trgovini, tako zdaj tudi Avstrija na lastno škodo pomaga odpreti železne poti na Balkanskem polotoku Angleški trgovini. Ko bi Avstrija kaj koristi imela od škode, ki jo dela Rusiji, tedaj bi se reklo, da Avstrija dela politiko za svoje interese, al škoditi sosedu na lastno škodo, tako politiko naj razume, kdor more! Ko bi se bile na Balkanskem polotoku ustanovile take politične národne razmere, kakoršne je želela Rusija ustanoviti, to bi bilo na